

Obsah

Obsah	3
Předmluva	12
O publikaci	14
Slova recenzentů	16
O projektu Legislativa.....	21
O autorech.....	24
 I. TEORIE TVORBY PRÁVA	 33
1. K čemu je praxi teorie? Nástin základních témat teorie tvorby práva.....	34
1.1. Úvodní poznámka.....	34
1.2. Nevyhnutelnost práva a popisy jeho vytváření.....	35
1.2.1. Teoretické otázky tvorby práva	36
1.2.2. Teorie legislativy	39
1.3. Tvorba dobrého práva.....	40
1.3.1. Formální aspekt.....	42
1.3.2. Materiální aspekt.....	47
1.3.3. Organizační aspekt.....	50
1.4. Rozsah a dynamika právní regulace	50
1.5. Základní stavební kameny tvorby práva: právní norma a právní předpis, aneb repetitio est mater studiorum.....	52
2. Ústavní základy tvorby práva: ústava, ústavodárce a zákon, zákonodárce	59
2.1. Vnější vlivy na tvorbu práva	59
2.2. Mýtus legislativní dokonalosti.....	61
2.3. Ústavodárce a Ústava.....	64
2.4. Zákonodárce a právní stát	79
2.5. Ústavní pojem zákona a výhrada zákona	83
2.6. Zákon jako výsledek zákonodárného procesu	86
2.7. Meze zákonodárcovy činnosti	89
2.8. Úvahy pro futuro.....	93

3.	Zákonodárný proces v Parlamentu	97
3.1.	Poslanecká sněmovna	97
3.1.1.	Návrh zákona	98
3.1.2.	První čtení.....	100
3.1.3.	Projednání ve výborech.....	102
3.1.4.	Druhé čtení	104
3.1.5.	Třetí čtení	107
3.1.6.	Zkrácená jednání	109
3.2.	Senát	110
3.3.	Prezident republiky.....	113
3.4.	Poznámka k možným změnám pravidel zákonodárného procesu.....	114
4.	Vztah zákonů a podzákoných předpisů	115
4.1.	Vůle zákonodárce poskytnout prostor pro podzákonný právní předpis.....	116
4.2.	Určitost a správnost formy zvolené zákonodárcem.....	118
4.3.	Zákonné zmocnění.....	120
4.4.	Soulad podzákonného právního předpisu se zákonem	121
5.	Mezinárodní právo – ústavní základy a jeho vliv na normotvorbu.....	124
5.1.	Ústavní základy.....	124
5.2.	Mezinárodní smlouvy ve smyslu čl. 10 Ústavy ČR.....	128
5.3.	Mezinárodní smlouvy podle čl. 10a Ústavy ČR.....	135
5.4.	Mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách ve světle nálezu Ústavního soudu č. 403/2002 Sb.	139
5.5.	Mezinárodní právo v České republice – otázky k řešení.....	151
6.	Tvorba právních předpisů z pohledu územní samosprávy	158
6.1.	Obecně k tvorbě právních předpisů územní samosprávou	158
6.2.	Účast územní samosprávy na tvorbě právních předpisů.....	162

6.2.1.	Zákonodárná iniciativa kraje	162
6.2.2.	Obce a kraje jako připomínková místa.....	165
6.3.	Normotvorba obcí a krajů	168
6.3.1.	Obecně závazné vyhlášky obcí a krajů.....	170
6.3.2.	Nařízení obcí a krajů	175
7.	Veřejný ochránce práv a legislativní proces	177
7.1.	Obecně k postavení veřejného ochránce práv v legislativním procesu	177
7.2.	Zvláštní oprávnění ochránce.....	179
7.2.1.	Doporučení ochránce vládě	179
7.2.2.	Doporučení ochránce ministerstvům	183
7.2.3.	Účast ochránce v připomínkových řízeních.....	185
7.3.	Ochránce a Ústavní soud	186
7.3.1.	Vedlejší účastenství.....	187
7.3.2.	Návrhy na zrušení jiného právního předpisu	187
7.3.3.	Ochránce jako „amicus curiae“	189
7.4.	Ochránce a Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR	189
7.4.1.	Zprávy a informace	189
7.4.2.	Účast na schůzích pléna a výborů PSP ČR	192
8.	Vnitřní předpisy	194
8.1.	Obecná charakteristika, postavení, pojem, znaky	195
8.2.	Vnitřní předpis kontra právní předpis	200
8.3.	Vnitřní předpisy v rámci práva České republiky	201
8.3.1.	Legislativní proces vnitřních předpisů	202
8.3.1.1.	Příprava (tvorba) vnitřních předpisů.....	202
8.3.1.2.	Schválení vnitřních předpisů.....	204
8.3.1.3.	Seznámení se s vnitřními předpisy.....	204
8.3.2.	Distribuce vnitřních předpisů	204
8.4.	Vnitřní předpisy v rámci veřejné správy	208
8.5.	Vnitřní předpisy v rámci Ministerstva vnitra	212
8.6.	Vnitřní předpisy v rámci bezpečnostních sborů	218
8.7.	Závěr.....	224

II. PRAKTICKÉ ASPEKTY TVORBY PRÁVA	227
9. Elektronizace legislativního procesu	228
9.1. Věcný záměr právní úpravy Sbírky zákonů a mezinárodních smluv a elektronické tvorby právních předpisů	228
9.2. Projekty eSbírka a eLegislativa – modernizace tvorby práva a přístupu k právu ČR a EU	233
9.2.1. Projekty eSbírka a eLegislativa	236
9.2.2. Legislativní změny	237
9.2.3. Systémy eSbírka a eLegislativa	239
9.2.4. Přínosy projektů	241
9.3. Navrhovaná právní úprava	243
10. Hodnocení dopadů regulace (RIA)	248
10.1. Úvod	248
10.2. Počátky RIA v České republice	252
10.3. Institucionální zabezpečení RIA	253
10.4. Kdy je RIA aplikovaná	254
10.5. Malá RIA	256
10.6. Velká RIA	258
10.7. Směřování RIA	261
10.8. Přílohy	264
11. Legislativní pravidla vlády	279
11.1. Úvod k Legislativním pravidlům vlády	279
11.2. Trocha historie legislativních pravidel	280
11.3. Forma Legislativních pravidel vlády a důsledky pro jejich závaznost	286
11.4. Základní požadavky na obsah právního předpisu a některé prohršky proti nim	288
11.5. Legislativní orgány podle Legislativních pravidel vlády	293
11.5.1. Legislativní rada vlády	293
11.5.2. Pracovní komise Legislativní rady vlády	296
11.6. Příprava návrhu věcného záměru zákona	298

11.6.1. Podmínky vypracování věcného záměru zákona.....	298
11.6.2. Obsah věcného záměru zákona.....	298
11.6.3. Projednání věcného záměru zákona v připomínkovém řízení.....	301
11.6.4. Projednání návrhu věcného záměru zákona legislativními orgány vlády a vládou.....	301
11.7. Příprava návrhu zákona.....	302
11.7.1. Obsah návrhu zákona	302
11.7.2. Připomínkové řízení k návrhu zákona	304
11.7.3. Předložení návrhu zákona vládě a Legislativní radě vlády	307
11.7.4. Postup po projednání návrhu zákona vládou	309
11.7.5. Vyhlášení úplného znění zákona.....	310
11.7.6. Postup vlády při neschválení vládního návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou	310
11.8. Příprava návrhu nařízení vlády.....	311
11.8.1. Právní rámec přípravy návrhu nařízení vlády	311
11.8.2. Obsah návrhu nařízení vlády	311
11.8.3. Projednání návrhu nařízení vlády v připomínkovém řízení.....	312
11.8.4. Projednání návrhu nařízení vlády legislativními orgány vlády a vládou.....	312
11.9. Příprava návrhu vyhlášky.....	313
11.9.1. Právní rámec přípravy návrhu vyhlášky	313
11.9.2. Projednání návrhu vyhlášky v připomínkovém řízení.....	317
11.9.3. Projednání návrhu vyhlášky v legislativních orgánech vlády	320
12. Důvodová zpráva	322
12.1. Obecně k důvodové zprávě.....	322
12.2. Požadavky na důvodovou zprávu	325
12.3. Členění důvodové zprávy.....	327

12.4. Obsah obecné části důvodové zprávy	329
12.5. Obsah zvláštní části důvodové zprávy	338
12.6. Vztah důvodové zprávy a hodnocení dopadů regulace	339
12.7. Odůvodnění nařízení vlády a vyhlášek.....	341
13. Úvodní a zmocňovací ustanovení právních předpisů.....	341
13.1. Úvod.....	341
13.2. Pojmy v právním předpise	342
13.2.1. Definice v právním předpise.....	343
13.2.2. Legislativní zkratky.....	344
13.2.3. Poznámky pod čarou	346
13.3. Úvodní ustanovení	348
13.3.1. Nadpisy v právním předpise	349
13.3.2. Úvodní věta právního předpisu	354
13.3.3. Preambule, její povaha a místo v právním předpise.....	357
13.3.4. Účel právního předpisu	358
13.3.5. Předmět právního předpisu	360
13.3.6. Ustanovení přizpůsobující a promítající legislativu Evropské unie do českého právního řádu.....	361
13.3.7. Zásady a jejich místo v právním předpise.....	364
13.4. Zmocňovací ustanovení.....	365
13.4.1. Standardní zmocňovací ustanovení.....	367
13.4.2. Zmocnění k povolování výjimek ze zákona	369
13.4.3. Zmocnění k vyhlášení úplného znění zákona	370
13.4.4. Zmocnění k vydávání místních právních předpisů	371
14. Časová určení a fenomén času v právních předpisech	372
14.1. Ústavněprávní souvislosti časových určení	372
14.2. Přechodná ustanovení.....	374
14.2.1. Přechodná ustanovení obecně.....	374
14.2.2. Zásady tvorby přechodných ustanovení	377

14.3. Účinnost právního předpisu	383
14.3.1. Účinnost právního předpisu obecně	383
14.3.2. Ustanovení o nabytí účinnosti v návrhu právního předpisu	390
15. K některým otázkám novelizací právních předpisů	393
15.1. Co je (a co není) nepřímá novela?	393
15.2. Jak novelizovat novelu?	407
15.3. Mohou zrušená ustanovení „obživit“?	421
III. EVROPSKÁ DIMENZE TVORBY PRÁVA	431
16. Evropská dimenze legislativního procesu	432
16.1. Úvod	432
16.2. Změny primárního práva podle LS	436
16.2.1. Řádný postup pro změny Smluv	437
16.2.2. Zjednodušený postup pro změny smluv a tzv. „evolutivní klauzule“	440
16.2.2.1. Zjednodušený postup pro změnu smluv (čl. 48 odst. 6 SEU)	442
16.2.2.2. Přejícné klauzule	443
16.2.2.3. Klauzule flexibility (čl. 352 SFEU)	445
16.3. Legislativní činnost Unie (Sekundární legislativa)	448
16.3.1. Zásady legislativní činnosti	448
16.3.2. Právní a legislativní akty Unie	451
16.3.2.1. Typy právních aktů	451
16.3.2.2. Legislativní akty	457
16.3.2.3. Nelegislativní právní akty	459
16.4. Průběh legislativního procesu	460
16.4.1. Předehra legislativního procesu	460
16.4.2. Legislativní iniciativa	461
16.4.3. Legislativní postup	463
16.4.3.1. Řádný legislativní postup	463
16.4.3.2. Zvláštní legislativní postupy	464

16.5. Aktéři legislativního procesu	465
16.5.1. Institucionální trojúhelník – hlavní aktéři legislativního procesu	466
16.5.2. Činnost Rady	470
16.5.3. Spolupráce s Evropským parlamentem Organizační a funkční struktura	479
16.5.4. Národní parlamenty v unijním legislativním procesu	481
16.6. Koordinace evropských politik na národní úrovni	485
16.6.1. Vládní Výbor pro EU	485
16.6.2. Pracovní výbor pro EU (V-EU)	486
16.6.3. Databáze politik EU	486
16.6.4. Rámcová pozice/Stanovisko pro parlament	487
17. Proces komitologie	489
17.1. Úvod	489
17.2. Čl. 290 SFEU (přenesená působnost) – „nepravá komitologie“	489
17.3. Čl. 291 SFEU (prováděcí pravomoc) – „pravá komitologie“	491
17.4. Komitologie a řízení pro porušení Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie	498
18. Implementace práva a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství ČR v EU	499
18.1. Úvodní poznámky k implementaci práva	499
18.2. Vlastní metody implementace práva EU do českého právního řádu	500
18.2.1. Obecně	500
18.2.2. Provádění primárního práva	502
18.2.3. Provádění sekundárního práva	504
Nařízení	505
Směrnice	506
Rozhodnutí a doporučení	509

Provádění dalších psaných sekundárních pramenů práva EU	510
18.2.4. Provádění judikatury a obecných právních zásad	513
18.3. Institucionální zajištění implementace práva v České republice	516
18.4. Závěr	520
19. Notifikace technických předpisů z oblasti neharmonizované sféry	522
19.1. Úvod	522
19.2. Úprava notifikační povinnosti ve směrnici 98/34/ES ve znění směrnice 98/48/ES	524
19.3. Transpozice směrnice 98/34/ES ve znění směrnice 98/48/ES	530
19.4. Notifikační povinnost a Legislativní pravidla vlády	532
19.5. Důsledky nesplnění notifikační povinnosti	532
Použitá literatura	533

